

Розділ 1

С и а м а

1

Вул. Аргентинська, Саська Кемпа

По пробудженні вона не пам'ятала снів — і може, саме тому надавала їм перевагу перед реальністю. Ще не так давно Йоанна Хилка була щиро певна того, що сон — марна трата часу і прикра необхідність, якої належить уникати за будь-яку ціну. Та від часу, коли оскаженілий натовп напав на неї під офісом та один із тих навіжених облив її кислотою, все змінилося.

Жінка втікала у сон, позаяк це був єдиний спосіб побути у спокої. І якщо на життя дивитись як на книгу, а на сни — як на картинки, що її ілюструють, можна сказати, що Хилка на якийсь час отримувала можливість гортати порожні сторінки.

Подеколи вона прокидалася — і тоді не могла згадати, коли востаннє спала всю ніч. Найчастіше не зважала на годинник, для цього не було причин, бо вже багато тижнів була на лікарняному і не прагнула повертатися на роботу. Знову й знову вона передумувала, чи повернеться колись до офісної будівлі «Скайлайту».

І от тепер вона взяла до рук свій телефон та поглянула на розбите скло його екрана. Могла його замінити, проте це здавалося їй недоречним. Адже разом із екраном в її житті розбилося щось набагато істотніше.

Побачивши, що вже майже четверта ранку, Йоанна повернулася на спину й втупилась у стелю. Жодного натяку на

наближення сну, ба більше, навіть не хочеться стуляти очі — схоже, що цієї ночі їй уже не варто очікувати на перепочинок.

Незграбно підвелася, а потім попростувала на кухню до свого ноутбука. Перевірила свою електронну пошту та повідомлення в соціальних мережах. Ніхто не намагався контактувати з нею, але не була цим здивована. Авжеж, вона відштовхнула від себе всіх, збудувавши навколо своєї персони високий мур. Вирішила, що самотність — це єдині ліки, які можуть їй зарадити.

З нехиттю глипнула на купу старої-доброї паперової кореспонденції на столі. Припустила, що принаймні кілька близьких їй людей намагалися зв'язатися з нею в такий спосіб. Ні, насправді лише один із них це зробив. Інших кореспондентів важко було зарахувати до кола її найближчих друзів.

Не вмикаючи світла, потягнулася до першого конверта й розірвала його. Поклала лист на клавіатуру MacBook так, щоб екран пристрою виконував функцію лампи. Яскраве світло засліпило її, але змогла прочитати текст.

Очікувала чого завгодно, але не такого. На мить замислилася, споглядаючи на підпис у кінці листа. Їй було знайоме прізвище жінки, яка писала. Адже його знали геть усі, незалежно від того, цікавили їх дисиденти часів ПНР¹, чи ні.

Ще не так давно поява такого листа була б цілком нормальною річчю. Клієнти шикувалися до неї в чергу, і правниця могла вибирати, за яку із запропонованих справ братись. Хоча траплялися ситуації, коли вона мала підкорятися обставинам.

Проте за таку справу вона б точно не взялася.

Тадеуш Тесаревиц був легендою «Солідарності»², кілька років провів у комуністичних тюрмах, зазнав інтернування,

¹ Польська Народна Республіка — форма польської державності у 1944–1989 рр., керівництво якої контролювала Москва.

² Незалежна самоврядна професійна спілка «Солідарність» — організація робітників, що була створена в Польщі у вересні 1980 року і згодом переросла в широкий суспільно-політичний рух, зробивши значний внесок у боротьбу польського народу з комуністичним режимом.

свого часу Служба безпеки оточила його цілим кублом таємних агентів. Та попри все, до самого 1989 року він докладав усіх своїх зусиль, аби повалити недемократичний лад.

Його боротьба завжди викликала захват у Хилки. Проблема полягала в тому, що жага до боротьби в Тесаревича не вщухла з руйнацією комуністичного режиму. Після цього він спрямував свої зусилля, на жаль, на руйнацію власного життя.

Результат був жахливим. Чотири трупи, знайдені на околиці Варшави. Усі ці люди зазнали сексуального насильства перед смертю, і на їхніх тілах були зроблені аматорські татування *post mortem*¹.

І от тепер дружина Тесаревича хотіла, щоб Хилка захищала цього дегенерата. Йоанна похитала головою, потім відклала листа й поглянула на екран ноутбука. Вона почала безцільно вештатись інтернет-простором із надією, що незабаром забуде про пропозицію цієї жінки.

Нові докази. Звісно, кожен засуджений, який відбуває довічне ув'язнення, рано чи пізно починає їх шукати. А якщо не може таких знайти, його родичі роблять все, щоб їх створити в сподіванні на відновлення провадження.

Так було й цього разу. Нічого принципово нового дружина Тесаревича не змогла б віднайти. Справу розслідували ретельно, і докази у цій справі були неспростовними. Жоден притомний адвокат не стане знову захищати цього колишнього дисидента, бо опиниться в програшній позиції.

І все ж щось бентежило Хилку. Час від часу вона кидала оком на складений папірець у намаганні збагнути свої почуття. Нарешті зітхнула, відкрила листа й потяглася до телефону.

Тріснуте скло ускладнювало набір номера, і Хилка второпала, що вперше з часу виходу з лікарні зіштовхнулася з такою проблемою. Досі її взаємодія з телефоном передбачала лише відхилення дзвінків або вимикання звуку.

¹ Посмертна світлина — звичай фотографувати недавно померлих людей, що з'явився у XIX ст. з винаходом дагеротипу.

Припустила, що жінка о такій годині не відповість. Однак сталося інакше, ніби Люція Тесаревич чекала на дзвінок із стільниковим телефоном у руці.

— Так? — пролунав голос зі слухавки.

— Ви пам'ятаєте кожне ідіотське рішення, яке приймаєте, правильно? — відповіддю Йоанні було мовчання.

— Чуєте? — привернула її увагу Хилка.

— Так, я... Просто не дуже розумію, як ви... Я зазвичай так проводжу ночі, коли не сплю. Я кажу своєму мозку: час заспокоїтися і вимкнутися, а він відповідає: *hola secora*¹, спершу проаналізуй кожну помилку, яку зробила у своєму житті.

— Втім... — Люція на мить зупинилася й перевела подих. — Хто ви?

— Для одних — порятунком, для інших — прокляття.

Співрозмовниця знову замовкла.

— Йоанна Хилка.

Механічно вона хотіла додати із «Железний і МакВей», але щось зупинило. Можливо, річ була в тім, що адвокатка тепер не знала, чи варто їй продовжувати розмахувати тим прапором...

— Пречиста Діва Марія...

— Ні, справді Хилка.

— Я не очікувала, що ви зателефонуєте.

— Якби не очікували, то не надсилали б мені листа.

Люція, заскочена такою прямою, нічого не відповіла.

По численних роках перебування у професії Йоанну все ще дивувало те, якою штудерною може здаватися клієнтам проста логіка.

— Я намагалася зв'язатися з вами через офіс раніше.

— М-м-м...

— Але мені сказали, що ви на лікарняному. І що вони не знають, коли ви повернетесь на роботу.

Насправді ані Железний, ані МакВей не могли бути певні того, що це взагалі колись станеться. Та вони мали рацію, коли тримали ці думки при собі.

¹ Вітаю, пані (*исп.*).

— Отже, ви вирішили найняти мене, хоча я й не працюю.

— Авжеж, бо...

— Що спонукало вас до цього? У такому віці ви, либонь, вже не п'єте, а про марихуану знаєте лише те, що це якась трава, яку міністр охорони здоров'я не хоче вирощувати. І, якщо мене не зраджує пам'ять, під час суду над вашим чоловіком ніхто не стверджував, що ви були божевільні.

Співрозмовниця гучно ковтнула слину, а Йоанна сказала собі, що кілька тижнів ізоляції від людей пішли їй на користь. Завдяки цьому вона не поводитися з людьми так брутально, як зазвичай.

— Так? — додала вона. — То що ж вам спало на думку?

— Що...

— Ви мали знати, що я зараз не візьму жодної справи.

— Я не знала.

— Те, що я не працюю, не наштовхнуло вас на думку, що я можу... ну, не знаю... от просто не хотіти працювати.

— Наштовхувало, однак...

— Ви не бачили телевізійні новини про мене? Не бачили, як той покидьок зателефонував мені на оцей номер перед тим, як зайти до офісу?

Мабуть, співрозмовниця таки не бачила цього — принаймні такого висновку дійшла Хилка, коли Люція протягом певного часу не відповідала їй. Йоанна швидко подумки склала два і два. Тесаревич і його дружина були радикальними правими, які, ймовірно, уникали переглядів TVN24 і NSI1. За певного збігу обставин Люція могла й не дізнатись, що відбулося. Зрештою, пригоди Йоанни не були новиною дня.

— Я захищала потенційного терориста, — пояснила адвокатка. — У подяку за це мене облили соляною кислотою.

— Ой, як прикро, — відповіла жінка, проте в її голосі не було співчуття.

— Мені теж це неприємно, — зізналася Хилка, шукаючи навколо чогось випити. — Але це дало мені зрозуміти, що маю триматися подалі від захисту таких людей. Гадаю, ви розумієте, до чого це я. Ваш чоловік — горезвісний Татуювальник.

Жінка не відповідала.

— Мені теж не подобається, що ЗМІ його так охрестили, — додала адвокатка. — Але він сам напартачив. Якби вбив усіх в одному місці, мав би бодай конкретніше прізвисько. Якби я була на його місці, то вибрала б Доманевську вулицю. З її репутацією це перетворило б вашого чоловіка на справжнього татуювальника з Мордору. Незле, правда? А так особливого вибору не було. «Татуювальник із Варшави» звучить невиразно, ніби чолов'яга їздив до клієнтів просто набивати голочкою візерунки.

Люція відкашлялася.

— Можливо, я помилилася, — сказала вона.

— Можливо, так.

Йоанна зізналася собі, що вона теж помилилася. Не було потреби взагалі телефонувати цій жінці, її прохання краще було залишити без відповіді. Принаймні доки вона не вирішить власні проблеми.

Правниця зітхнула, потім підвелася й підійшла до холодильника.

— То чому подумали, що я візьмуся за цю справу? — запитала вона, тягнучись до пляшки з гренадином.

— Не знаю. Не змушуватиму вас більше марнувати час на мене.

— Чекайте, чекайте. Оскільки я вже витратила свій час на вас, дозвольте мені хоча б дізнатися деталі.

Вона налила собі напій на дно склянки, додала тонік і сіла за стіл. Люція, мабуть, вагалася, чи варто продовжувати цю розмову.

Хилка щойно тепер втямила причину свого зацікавлення. Дружина Тесаревича була не пустотливою старенькою бабусею, чий розум поволі туманився, — ні, вона була широко шанованою професоркою соціології на пенсії. Вона залишалася активною, давала інтерв'ю, писала статті, а інколи виступала з гостьовими лекціями. Хоча вона не мала жодного стосунку до юриспруденції, повинна була чудово усвідомлювати, якими вагомими були докази проти її чоловіка.

— Ви мали запастися якимись козирами в рукаві, — підсумувала Йоанна, — у вас мають бути якісь конкретні деталі. Ї мене цікавлять саме вони.

— У такому разі, боюся, ваша цікавість залишиться недоволеною.

Вона нагло поклала слухавку, перш ніж Хилка встигла відреагувати. Ну, власне, іншого адвокатці годі було й сподіватися — після того, як вона жорстко обійшлася з потенційним клієнтом. Час від часу перші розмови з клієнтами закінчувалися саме так. За день-два Люція погляне на речі з холодним розумом, перетелефонує їй і розповість усі деталі.

Вранці, по кількох годинах сну, Хилка збагнула, що тепер цього не станеться.

Тіло Люції Тесаревич знайшли у власній квартирі. Слідів проникнення й ознак убивства не було. Усе вказувало на природну смерть.

І все ж Хилка знала, що ця смерть не могла бути випадковою.

2

Вул. Заводзе, Мокотув

Кордіан Оринський виграв перші два сети, в третьому сеті він також перемагав із рахунком 18:14, але раптом пролунав телефонний дзвінок. Цей рингтон, пісню Iron Maiden, він установив лише для дзвінків однієї людини.

Молодий адвокат відбив волан і глипнув на свій стільниковий телефон, що лежав на лавці біля корту. Цього вистачило, щоб пас суперника залишився без відповіді. Волан повернувся на Кордіанову половину корту й упав просто за сітку.

— 15:18, — заявив худорлявий панок, який стояв по інший бік сітки, — зупинімося.

Оринський залишався нерухомим, споглядаючи на телефон, що вібрував.

— Я сказав, що тобі краще присвятити час сквошу, — провадив своє Кормак. — І не лише тому, що у нас був абонемент на Єрусалимські Алеї.

Адвокат покрутив ракетку в руці й на мить замислився. Може, вона випадково набрала номер? Він не чув про неї тижнями, і зараз у неї не було приводу для бесіди з ним.

— Зордоне?¹

Оринський зиркнув на приятеля.

— Я кинув тобі виклик, — додав чахлик, — з твого боку незле було б дати мені гідну відсіч.

— Хилка телефонує.

— Що?

Мабуть, він щойно почув перші звуки *The Evil That Men Do*. Кормак покрутив у руці волан, відкинув його вбік і підійшов до сітки. Схопився за неї і недовіжливо поглянув на Оринського.

— Ти встановив для неї спеціальний рингтон?

— Адекватний.

— Я робив таке в гімназії, друже, щоб знати, коли телефонують батьки.

Кордіан проігнорував коментар і рушив до лави запасних — йому здавалось, що кожен наступний крок вимагає від нього дедалі більше зусиль. Коли нарешті взяв слухавку, дзвінок припинився. Оринський перевів подих і натиснув на виклик пропущеного номера.

Біля нього стояв Кормак.

— Я б сказав тобі поквапитися, позаяк у нас спливає час, проте вона, мабуть, щось похапцем пробелькотить, а потім покладе слухавку.

З цим твердженням було складно сперечатись. Оринський приклав телефон до вуха й почав чекати, не знаючи,

¹ Прізвисько, вигадане Хилкою для Оринського: Зордон — ватажок команди колишніх рейнджерів із американського супергеройського фільму 2017 року «Могутні рейнджери» режисера Діна Ізраелайта.

що почує. За звичних обставин він міг очікувати саркастичної репліки, іронічного коментаря чи іншого прояву «негречності». Натомість цього разу все було не як завжди. Вони зблизилися одне з одним, та у цій близькості дещо перегнули палицю, через що їхні стосунки зруйнувалися. Втім, останньої миті доля підстелила їм соломку й не дала їхнім взаєминам увратися назавжди.

Можливо, рішення тимчасово припинити контакт було найкращим із того, що вони могли вчинити за тих обставин.

Кордіан нервово чекав на відповідь Хилки, і відтак кожен наступний телефонний сигнал здавався йому довшим за попередній. Нарешті на лінії запала тиша.

— У нас є справа, — рушила з копита навскач Йоанна.

— Я б це так не назвав, але...

— Я не про нас, — перебила вона його безпристрасним голосом. — Я про роботу.

Оринський запхав ракетку в торбу, а потім сів на лавку. Витер обличчя рушником і потягнувся за ізотонічним напоєм¹. Він припускав, що чим довше вона утримуватиметься від відповіді, тим виваженішою буде.

Та швидко второпав, що просто обманював себе.

— Ти жартуєш? — запитав чоловік. — Не відповідаєш на мої дзвінки, прикидаєшся, що тебе немає вдома, усіляко уникаєш мене...

— Скільки будеш так базікати?

— Хвилину-дві.

— Облиш це для іншого разу, — відповіла вона, і він почув на задньому плані гучні звуки якогось старого гард-рок-гурту: вочевидь, Хилка була у бойовому настрої, — позаяк у нас є насправду істотна справа, якій варто приділити увагу.

— Я досі можу сприйняти це лише як жарт.

Йоанна зітхнула достатньо голосно, щоб він це почув.

¹ Розчин із таким же осмотичним тиском, як і у вмісті тваринних і рослинних клітин, у крові та тканинних рідинах. Ізотонічні розчини, на противагу гіпертонічним, не використовують внутрішньосудинно і вони не призводять до гемолізу еритроцитів.

— Приходь на Аргентинську, побалакаємо.

— Не збираюся цього робити. Я був там тричі, мені ніхто не відчиняв.

— Мені треба було вийти з дому у певних справах.

— Ти тижнями не виходила з дому.

— Справді?

— Кормак це перевірів.

Очі товариша вирячилися, наче він щойно почув вирок, за яким його засудили до розстрілу. Оринський проігнорував це і поглянув уздовж бокового освітлення корту. Він зупинив погляд на кутку й замислився. Що було в неї на думці? Що панувало в її внутрішньому світі?

— Ти там як, Зордоне? — нарешті запитала правниця. — Мені потрібні кристали для спілкування, щоб налагодити контакт із тобою?

— Що?

— Хіба не так зв'язувалися з твоїм тезкою у «Могутніх рейнджерах»?

— Ні. У них був командний центр, який... — Кордіан зупинився і з недовірою похитав головою. — Не зважай. Ти краще скажи мені, що з...

— Зі мною все гаразд.

— Гаразд?

Вона не відповіла.

— Тебе облили кислотою, ти вперше в кар'єрі пішла на лікарняний, до того ж...

— Це дивує? — огризнулася жінка. — Я страждаю від стану, який зветься розвинутою вагітністю. Коли заходжу у лазничку, то я тепер не жінка, що купається, а підводний човен у людському форматі.

Оринський зробив ковток ізотонічного напою.

— Мене бентежить питання «сліду, який я залишаю у вічності», — продовжувала вона, — адже цей «паразит» виробляє стільки CO₂, що незабаром ООН поширить на мене санкції за Кіотським протоколом.

Зміст

Розділ 1. Сигма.....	9
1. Вул. Аргентинська, Саська Кемпа	9
2. Вул. Заводзе, Мокотув	15
3. Вул. Аргентинська, Саська Кемпа	23
4. Кавалерка Оринського, вул. Емілії Плятер	37
5. «Печера Маккарті», «Скайлайт»	48
6. Пенітенціарна установа, Білоленка	57
7. Єрусалимські Алеї, Середмістя	60
8. Кабінет Хилки, «Скайлайт»	72
9. Hard Rock Cafe, вул. Золота.....	84
10. Пл. Дефіляд, Середмістя.....	92
11. Пенітенціарна установа, Білоленка	101
12. Районне управління поліції, Середмістя.....	107
13. Starbucks, вул. Емілії Плятер	113
Розділ 2. Допоміжний прокурор.....	123
1. Слідчий ізолятор, Варшава-Мокотув.....	123
2. Вул. Троцька, Таргувек.....	132
3. Слідчий ізолятор, Мокотув.....	142
4. Кімната для побачень, слідчий ізолятор Варшава-Мокотув.....	151
5. Лазня, павільйон С	159
6. Вул. Гнєвковська, Одоляни.....	168
7. Вул. Ордона, Одоляни.....	172
8. Камера Горима, слідчий ізолятор	182
9. Вул. Аргентинська, Саська Кемпа	192
10. Слідчий ізолятор, Мокотув.....	200
11. Вул. Білий Камінь, Мокотув.....	210
12. Кавалерка Оринського, вул. Емілії Плятер.....	221

Розділ 3. Elephant in the room.....231

1. Окружний суд Варшави-Жолібожа, вул. Коц'яна	231
2. Пасаж «Окунь», Середмістя	238
3. Окружний суд Варшави-Жолібожа, вул. Коц'яна	246
4. Вул. Коц'яна, Бемово.....	254
5. Окружна прокуратура у Варшаві, вул. Хочімська.....	261
6. Вул. Якторівська, Воля.....	269
7. Міст Марії Склодовської-Кюрі, Білоленка	279
8. Вул. Аргентинська, Саська Кемпа	282
9. Сквер ім. Сью Райдер, Стара Охота	294
10. Green Caffè Nero, вул. Фільтрова	302
11. Хол готелю Novotel Centrum, вул. Маршалковська	313
12. Вул. Св. Вінсента, Бродно.....	317
13. Окружний суд у Варшаві, просп. Солідарності.....	329
14. Кавалерка Оринського, вул. Емілії Плятер.....	338
15. Вул. Аргентинська, Саська Кемпа	349
16. Вул. Вільча, Середмістя.....	360
17. Вул. Аргентинська, Саська Кемпа	367

Розділ 4. 387.....378

1. Сільце, Мокотув.....	378
2. Домбрувка, Урсинів.....	388
3. Національна дорога 79, гміна П'ясечно.....	395
4. Ріг Пулавської та алеї Льотнікув.....	397
5. Національна дорога 79, Жабенець	405
6. Вул. Фінська, Седлиська	407
7. Шпиталь Святої Анни, вул. Міцкевича	412
8. Вул. Міцкевича, П'ясечно	422
9. Вул. Аргентинська, Саська Кемпа	433
10. Вул. Латоринська, Саська Кемпа.....	441
11. Вул. Заводзе, Мокотув	453
12. «Скайлайт», вул. Золота	459

Післямова	467
-----------------	-----